

17/1993. (VII. 1.) KHVM rendelet

az egyes veszélyes tevékenységek biztonsági követelményeiről szóló szabályzatok kiadásáról

A munkavédelemről szóló 47/1979. (XI. 30.) MT rendelet 2. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. § A vasútüzemi munkák, a vasútépítési és fenntartási munkavégzés, a gépjárműjavítás, továbbá a hajózási munkák biztonsági követelményeire vonatkozó előírásokat tartalmazó biztonsági szabályzatokat e rendelet mellékletei tartalmazzák.

2. § (1) E rendelet 1993. július 10-én lép hatályba, egyidejűleg a Közlekedési Baleset-elhárító és Egészségvédő Óvórendszabály gépjárművek javítására vonatkozó fejezetének hatályba léptetéséről szóló 8/1969. (Közl. Ért. 3.) KPM utasítás hatályát veszti.

[1. számú melléklet a 17/1993. \(VII. 1.\) KHVM rendelethez](#)

VASÚTÜZEMI MUNKÁK BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

[2. számú melléklet a 17/1993. \(VII. 1.\) KHVM rendelethez](#)

VASÚTÉPÍTÉSI ÉS FENNTARTÁSI MUNKAVÉGZÉS BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

[3. számú melléklet a 17/1993. \(VII. 1.\) KHVM rendelethez³¹](#)

Gépjárműjavítás Biztonsági Szabályzata

[4. számú melléklet a 17/1993. \(VII. 1.\) KHVM rendelethez](#)

HAJÓZÁSI MUNKÁK BIZTONSÁGI SZABÁLYZATA

1. **ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**

A Hajózási Munkák Biztonsági Szabályzata (a továbbiakban: Szabályzat) hatálya kiterjed a hajózási
- 1.1. hatóság által lajstromba vett vízi járművekre, úszó munkagépekre, valamint a hajózást kiszolgáló egyéb vizen lévő létesítményekre, továbbá az azokon lévő személyekre.
- 1.2. A Szabályzat hatálya nem terjed ki:
 - a) a belvízi és tengeri sport- és kedvtelési célú kishajókra;
 - b) a fegyveres erők, testületek szolgálati rendeltetésű hajóira.A Szabályzat a hajók üzemeltetésének, karbantartásának
- 1.3. biztonságos elvégzéséhez szükséges intézkedésekről rendelkezik.

- Magyar hajóval az országhatáron kívül, nemzetközi vízi úton folytatott hajózási tevékenység esetén a Szabályzat rendelkezéseit annyiban kell alkalmazni, amennyiben
- 1.4.⁸² Magyarország által elfogadott, illetve elismert nemzetközi egyezmény, szerződés vagy megállapodás ettől eltérően nem rendelkezik.
- A Szabályzat csak a legszükségesebb szintig foglalkozik azokkal az előírásokkal, melyek más rendeletekben, szabályzatokban rögzítve vannak.
- 1.5.
- 1.6. A szabályzatot a hajózás körében foglalkoztatott munkavállalókkal igazolható módon ismertetni kell.
2. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK
- 2.1. Hajózási tevékenység: úszó létesítmény üzemeltetése
- 2.2. Úszó létesítmény: vízi közlekedésre, vízen való munkavégzésre és egyéb tevékenység folytatására szolgáló létesítmény.
- 2.3. Úszó munkagép: a vízen munkavégzésre szolgáló, gépi berendezéssel ellátott hajó.
- 2.4. Úszómű: helyváltoztatásra általában nem szolgáló, vízen való tartózkodásra vagy vízen végzett tevékenység elősegítésére szolgáló úszó létesítmény.
- 2.5. Tengeri hajó: az építésnél, berendezésnél és felszerelésnél fogva a tengeri közlekedésre alkalmas hajó.
- 2.6. Belvízi hajó: az építésnél, berendezésnél és felszerelésnél fogva a belvízi közlekedésre alkalmas hajó.
- 2.7. Komp: a hajózási hatóság által annak minősített, a víziúton történő átkelést biztosító hajó.
- 2.8. Belvíz: szárazföld határain belül vízi közlekedésre alkalmas vizek.
- 2.9. Kikötő és kikötőhely: medencével rendelkező, az úszó létesítmények tartózkodására és kiszolgálására kijelölt elkülönített vízterület, a hozzá tartozó rendeltetésszerű működtetést biztosító parterület és az azon lévő létesítmények együtteséből álló hajózási létesítmény, valamint a kikötőmedencével nem rendelkező, kikötői szolgáltatást nyújtó hajózási létesítmény, a hozzá tartozó parterülettel.
- 2.10. Rakodó: az a partszakasz, amely átrakási műveletre is alkalmas és erre a célra esetleg berendezéssel is el van látva.
- 2.11. Menedékkikötő: a hullámzástól, sodrástól, jégzajlástól természetes vagy mesterséges módon védett, az úszó létesítmények által igénybe vehető, a hajózás biztonságát szolgáló víz- és parterület.
- 2.12. Veszteglőhely (lekötőhely): úszó létesítmények átmeneti tartózkodására kijelölt vízterület és csatlakozó partszakasz.
- 2.13. Boxerhajó: kikötői rendezőhajó, amely tolási, vontatási tevékenység ellátására is alkalmas.
- 2.14. Hajózási káreset: a hajónak vagy a hajóban, illetve a szállított árunak vagy áruban keletkezett sérülése,

meghibásodása, megsemmisülése (havaria).

Postázó üzemmód: két önálló teheremelő kötéllel

- 2.15. összekötött emelőberendezés együttes rakodási tevékenysége.

3. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

3.1. A munkavégzés személyi feltételei

Hajózásai tevékenység kereteiben csak olyan munkavállaló foglalkoztatható, aki

- a 18. életévét betöltötte,
- egészségileg alkalmas, [83](#)
- legalább alapfokú hajózási ismeretekkel rendelkezik, melyet igazolni is tud,
- a helyi sajátosságokra kellően ki van oktatva.

3.2. Védőital és tisztálkodási szerek juttatása

A munkáltató a munkavállaló részére megfelelő mennyiségű és minőségű védőitalt, valamint tisztálkodási szert köteles biztosítani. [84](#)

3.3. Egyéni védőeszközök biztosítása

Azokban a munkakörökben, ahol a munkavállaló egészsége, illetve testi épsége a munkavégzés vagy az alkalmazott technológiák, eszközök miatt veszélyeztetett, ott védőeszközt kell biztosítani, amely a munkáltató feladata. [85](#) A védőeszközöket a munkavállaló köteles használni.

3.4. Elsősegélynyújtás

A hajóra beosztott személyzetből legalább egy főnek alapfokú elsősegélynyújtási ismeretekkel kell rendelkeznie. A hajókon mentődobozt kell elhelyezni. [86](#)

3.5. Ellenőrzési jogosultság

Hajózással kapcsolatos biztonságtechnikai ellenőrzést csak ellenőrzésre jogosult, megfelelő szakképesítéssel rendelkező személy végezhet.

3.6. Biztonsági színjelölések

Olyan munkahelyek, illetve munkaeszközök esetében, ahol veszélyforrás van, vagy figyelmeztetés szükséges - biztonsági színjelöléseket kell alkalmazni. [87](#)

3.7. Veszélyes áruk szállítása

Az emberekre, szállítóeszközökre és a környezetre

- 3.7.1. veszélyes áruk szállítására a hatályos magyar jogszabályok és nemzetközi egyezmények, egyéb előírások, [88](#) szabványok vonatkoznak.

A veszélyes áruk be- és kirakására vonatkozó előírásokat a fuvarozónak és a fuvaroztatónak egyaránt meg kell tartania.

- 3.7.2. Az ADN által osztályba sorolt áruk hajókon való szállítása, ki- és berakása közben a fedélzeten, munkaterületen az áru jellegétől függő munka- és védőfelszereléseket kell használni.
- 3.7.3.

- 3.7.4. Az ADN 1., 2. és 3. veszélyességi osztályba sorolt árut szállító, vagy már kiürült, de nem kitisztított hajón

karbantartást, javítást csak szikramentes szerszámmal szabad végezni.

- 3.7.5. A 3.7.4 pontban említett árukat szállító hajókat tilos vontatóhajó mellé kötve továbbítani, illetve közvetlenül a géphajó elé csatolni.
- 3.7.6. Amennyiben a továbbításra kerülő hajók között vegyesen vannak az ADN hatálya alá tartozó, illetve veszélymentes árut szállító hajók, úgy az utóbbiakra is vonatkoznak az előző pontokban felsorolt biztonsági előírások.
- 3.7.7. Az ADN 1., 2. és 3. veszélyességi osztályba sorolt árut szállító vagy kiürült, de még nem kitisztított (kigőzölt) hajót lakott területtől legalább 500 méter távolságra szabad lekötöni.
- 3.7.8. Az ADN és ADNR előírásai tengeri áruszállításra nem vonatkoznak.
- 3.8. Hajón alkalmazott kötelekkel és azok kezelésével kapcsolatos előírások
- 3.8.1. A hajózásnál csak olyan köteleket szabad használni, amelyek az adott körülményeknek (pl. terhelés, időjárás) megfelelnek és a felügyeleti szervek jóváhagytak. ⁸⁹
- 3.8.2. A köteleket (amennyiben nincsenek használatban) kötődobon, vagy szabályosan felkarikázva kell tárolni.
- 3.8.3. Kötélkezelési munkát csak védőkesztyűben szabad végezni.
- 3.8.4. Kötélműveletekhez a köteleket úgy kell előkészíteni, hogy azokon csomó, illetve hurok ne keletkezzen, és hajóról történő szabad kifutásuk biztosított legyen.
- 3.8.5. Kötélkezelési munkáknál úgy kell elhelyezkedni, hogy az esetleges szakadásakor a kötélen csapódásának irányában senki sem tartózkodjon.
- 3.8.6. Lendületben lévő hajót csörlődobon lévő kötéllel megállítani tilos.
- 3.8.7. Csörlővel történő kötélműveletnél a köteleket a csörlődob közelében megfogni tilos.
- 3.8.8. Kötélkezelésnél ügyelni kell arra, hogy a kéz ne kerülhessen a kötélen és a bak vagy a csörlődob közé, továbbá a láb ne kerüljön kötélhurokba.
- 3.9. Horgonyberendezés
- 3.9.1. Munkát végezni csak kifogástalan állapotú horgonyberendezéssel szabad.
- 3.9.2. A horgonyberendezést úgy kell kialakítani, hogy a kézi és a gépi meghajtás együtt ne legyen működtethető, illetve más veszélyhelyzetet ne okozzon. ⁹⁰
- 3.9.3. A horgonynak a horgonyfészekbe való fekvése előtti helyét a horgonyláncon legalább 0,3 méter hosszúságú fehér színnel kell megjelölni.
- 3.9.4. Horgonycsörlőt csak olyan személy kezelhet, aki használatát tudásszinten ismeri.
- 3.10. A csónakemelő berendezés
Csónakemelő berendezéssel akkor szabad terhet emelni,

ha:

- 3.10.1. Azt a kezelési utasítás nem tiltja, továbbá a tárgy súlya kisebb az emelő berendezés teherbírásánál, a tárgy biztonságos megkötése, rögzítése megoldott, és az emelés senki biztonságát nem veszélyezteti.
A csónakemelő berendezések kialakítására és
- 3.10.2. üzemeltetésére a továbbiakban a vonatkozó előírások az irányadók. ⁹¹
- 3.11. Áruraktárak nyitása-zárása
- 3.11.1. A munka előtt gondoskodni kell a fedélzeti közlekedési út tisztaságáról.
Áruraktárak nyitása-zárása előtt ellenőrizni kell a tetők és
- 3.11.2. szerelvényeik műszaki állapotát. Megrongálódott raktártetők vagy szerelvények esetében fokozott óvatossággal kell a nyitást-zárást végezni.
A raktártetők kézinyitását-zárását legalább 2 fő kell hogy
- 3.11.3. végezze.
A raktártető daruval történő ki-, illetve beemelésénél a
- 3.11.4. bekötözést követően a tető lengési sugarában senki nem tartózkodhat.
Több részből álló raktártetők esetében a tetőelemek
- 3.11.5. leemelését követően az elemeket elmozdulás ellen biztosítani kell.
- 3.12. Árurakodás
- 3.12.1. Fedélzeten elhelyezett rakományt az elmozdulás ellen rögzíteni kell.
- 3.12.2. Ömlesztett áru rakodásánál ügyelni kell a helyes teherelosztásra.
Nem szabad egy raktárba rakni olyan árukat, melyek
- 3.12.3. egymással kapcsolatos kémiai, fizikai reakciója az emberekre vagy a hajótestre veszélyes.
A rakodás ideje alatt tilos a teher alatt, vagy annak mozgási
- 3.12.4. körzetében közlekedni, illetve ott tartózkodni.
Az árurakodás részletes műveleteit a vonatkozó rendelet
- 3.12.5. tartalmazza.*
- 3.13. Megvilágítás
Minden olyan munkahelyet, ahol azt a munkavégzés biztonsága, jellege megköveteli, szükséges mértékben meg kell világítani a vonatkozó szabvány előírásainak megfelelően. ⁹²
- 3.14. Közlekedési utak kialakítása hajókon
Belvízi hajókon a közlekedési utakat, tengeri hajókon legalább a kikötőbakok környékét csúszásmentesen kell kialakítani.
- 3.15. Vészkijáratok
Vészkijáratok létesítésére vonatkozóan az építési előírásokban foglaltak betartása kötelező. A vészkijáratot és a hozzá vezető utat leszűkíteni, eltorlaszolni tilos. A vészkijáratnak belülről könnyen nyithatónak kell lennie, helyét jól láthatóan jelölni kell.

- 3.16. Járódeszka és járó, lendítőrúd
Minden esetben, amikor álló helyzetben a hajók, illetve a
- 3.16.1. part között távolságot vagy szintkülönbséget kell áthidalni, járódeszkát, járó- vagy lendítőrudat kell alkalmazni.
A járódeszkának legalább 0,6 méter szélesnek kell lennie.
- 3.16.2. Ha az több darabból készül, a részeket stabilan egymáshoz kell rögzíteni.
A járó két szélét fehér színűre kell festeni és éjszaka káprázatmentesen meg kell világítani, továbbá legalább az
- 3.16.3. egyik oldalán korláttal kell ellátni (folyamon a vízfolyás alatti oldalon).
A járódeszkát és a járó- minden esetben a hajón kell
- 3.16.4. rögzíteni. A 15 fokot meghaladó dőlésszögű járódeszka vagy járó esetén csúszásgátló léceket kell felszerelni.
- 3.16.5. A lendítőrúd használata közben mentőmellény viselése kötelező.
A lendítőrúd végére 2 db kapaszkodót és egy lábtartó
- 3.16.6. kötelet, továbbá egy biztosító kötelet is fel kell szerelni, hogy a rudat használó személy vissza tudja húzni magát a hajóra.
- 3.17. Üzemanyag tárolása, vételezése
- 3.17.1. Hordós kiszerelésű üzemanyagot csak zárónyílással felfelé, gurulás ellen biztosítva lehet tárolni.
- 3.17.2. Olajat, éghető folyadékot csak minőségi jellemzőinek megfelelő, jól záródó edényben szabad tárolni.
- 3.17.3. A tartályos üzemanyagtároló szellőztető csövei közelében gyúlékony anyagot tárolni tilos.
A 60 °C alatti lobbanáspontú gyúlékony folyadékokat
- 3.17.4. szállító és tároló hajók kikötésére, rögzítésére csak szikramentes kötelet szabad használni.
- 3.17.5. Üzemanyag vételezés ideje alatt a vételező hely 8 m-es körzetében tilos a dohányzás és a nyílt láng használata.
- 3.17.6. Az üzemanyagot felügyelet nélkül vételezni tilos.
- 3.17.7. Az üzem- és kenőanyag vételező hely közelében legalább 1 db 6 kg-os tűzoltókészüléket kell elhelyezni.
- 3.17.8. A vételező csőrendszer toldási pontjain a csökötések alá olajfelfogó tálcát kell tenni.
- 3.18. Hajókon kialakított műhelyek
A műhelyben elhelyezett megmunkálógépek üzemeltetése
- 3.18.1. közben ügyelni kell a hajó, illetve a víz mozgása miatti baleset veszélyére.
- 3.18.2. A villamos megmunkálógépeket testelő vezetékkel kell ellátni.
- 3.18.3. A padozatot csúszásmentes és villamosan szigetelő anyaggal kell borítani.
- 3.18.4. A műhelymunkára csak az arra kiképzett személy osztható be.
- 3.18.5. Hajókon végzett gáz-, illetve villanyhegesztési munkáknál a vonatkozó szabványok betartása kötelező. ⁹³
- 3.18.6. Hegesztési munkát végezni csak a szolgálati ág

- vezetőjének engedélyével szab ad.
- 3.19. Tankokban végzett munkák
A munkák elvégzéséhez szükséges törpefeszültség előállítására használt áramátalakítót, valamint vezeték csatlakozást a tankba bevinni tilos. A tankokban végzett munkákkal kapcsolatban a vonatkozó szabvány előírásainak betartása kötelező. ⁹⁴
- 3.20. Villamos munkák
- 3.20.1. Feszültség alatt lévő berendezéseken munkát végezni csak biztosító személy jelenlétében szabad.
- 3.20.2. 50 Voltnál nagyobb feszültségű elektromos berendezés és szerelvény javítását, illetve karbantartását csak villamos, vagy géptiszti képesítéssel rendelkező személy végezheti.
- 3.20.3. Viharban és dülöngélő hajón a főkapcsoló táblákon csak közvetlen veszélyelhárító munkák végezhetők.
- 3.20.4. Az építésnél jóváhagyott eredeti kábeltervtől eltérő házilag os átalakításokat végezni tilos.
- 3.20.5. A hajókon végzett villamos munkákkal kapcsolatban a vonatkozó szabványok betartása kötelező. ⁹⁵
- 3.21. Akkumulátorterek
Az 50 Volt-nál nagyobb feszültségeket adó telepek csak önálló, zárt térben (akkutér) helyezhetők el. Az akkutérben alkalmazott szellőztetési módokra, világításra, fűtésre, szerelésre és karbantartási munkákra a szabványban foglaltak betartása kötelező.*
- 3.22. Hajófenékben végzett munkák
A padlólemezeket felszedés után úgy kell elhelyezni, hogy azok elmozdulás ellen biztosítva legyenek. A felszedett padlólemezek környékén figyelmeztető táblát kell kitenni. A hajófenékben a csavartengely közelében, menet közben csak vészhelyzetben szabad munkát végezni. Kettős fenékben csak a megfelelő szellőzés biztosításával, ha ez nem megoldható - csak légzőkészülék használatával végezhető munka. A munkák befejezése után a padlólemezeket azonnal vissza kell helyezni, a rajtuk lévő nyílásokat le kell zárni. A végzett munkáknál figyelembe kell venni a vonatkozó szabvány előírásait. ⁹⁶
- 3.23. Gépüzemi munkákra vonatkozó általános előírások
Távvezérelt fő- és segédgépeken végzett javítások idejére a távvezérlést ki kell iktatni. A villamos indítókapcsolón
- 3.23.1. indítást tiltó táblát kell elhelyezni. Légindítású gépek esetében a légalackok szelepeit is el kell zárni, a légvezetékéből a levegőt le kell engedni.
A javítások ideje alatt a kiszerelt, illetve felhasznált alkatrészeket, szerszámokat úgy kell elhelyezni, hogy elmozdulásukból, leesésükből származóan balesetveszély ne keletkezessen.
- 3.23.2. Üzemelő berendezés védőburkolatát eltávolítani, a forgó, mozgó alkatrészek közé benyúlni tilos!
- 3.23.3. Légindítású motorok lefűvátásakor, valamint kompresszió
- 3.23.4.

mérésekor tilos olyan helyre állni, ahol az indikátorszelepekből kiáramló levegő (gáz) baleseti veszélyhelyzetet okozhat.

- 3.23.5. Gépházban szerelőlámpa csak törpefeszültséggel üzemeltethető.
Főgépek forgattyús terében végzendő munkák megkezdése előtt meg kell várni a gép teljes lehűlését, az olajgőzöket ki kell szellőztetni, a forgattyús tengelyt elmozdulás ellen rögzíteni kell. Olyan esetben, ahol a tengely a hajócsavarral nincs oldható kötésben - a tengelyt be kell fékezni.
- 3.23.6. Hordozható elektromos kéziszerszámok szigetelés-mérési ellenőrzését évente el kell végezni.
- 3.23.7. Gáztöltetű hűtőrendszerek gázzal történő feltöltését, javítását csak hűtőgépszerelő szakember vagy géptiszti képesítéssel rendelkező személy végezheti.
- 3.23.8. A hűtőgépek és a légkondicionáló berendezések üzemeltetésekor a kezelési utasításban foglaltak megtartása kötelező. Hűtőgépek, klímaberendezések zárt géphelyiségeiben üzem közbeni javítások esetén megfelelő szellőztetést kell biztosítani.
- 3.23.9. Kazánban, kipufogó- és elősűrítő rendszerben a benntartózkodással végzett munkák megkezdése előtt az indítórendszert ki kell kapcsolni és a kormányállásban, továbbá a gépházban indítást tiltó táblát kell elhelyezni.
- 3.23.10. Kazánok tisztítását csak teljesen kihűlt állapotban szabad végezni.
- 3.23.11. Üzem közben gépháztakarítást csak olyan helyenken szabad végezni, ahol a megfelelő kapaszkodási feltételek adóttak.
- 3.23.12. Üzemelő kormánygépek csatolószerkezetei közé belépni, ott munkát végezni tilos.
- 3.23.13.
- 3.24. Hajókonyhákra vonatkozó általános előírások
 - 3.24.1. A tűzhelyeken, edénytárolókon az edények leesésének megakadályozására védőrácsot kell elhelyezni.
 - 3.24.2. Gázpalackok cseréjét csak erre kiiktatott dolgozó végezheti.
 - 3.24.3. Villamos főzőlapokat használaton kívül bekapcsolva hagyni tilos.
 - 3.24.4. Tűzhelyeket főzés közben felügyelet nélkül hagyni tilos.
 - 3.24.5. Viharban a húst bárdal darabolni, csontozni, ételeket olajban vagy zsírban sütni tilos.
4. HAJÓZÁSI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK
 - 4.1. Általános előírások
 - 4.1.1. Hajózási műveletet csak a hajózási hatóság által előírt számú és szakképzettségű hajózó személyzet végezhet.
 - 4.1.2. Minden olyan munkánál, ahol a vízbeesés legkisebb veszélye fennáll - kötelező a mentőmellény viselése.
 - 4.1.3. A gépi berendezések kezelésekor a balesetmegelőzés

- érdekében be kell tartani a kezelési utasításban foglaltakat.
- 4.2. Folyami vontatás
A vontatmány egységeit (uszályait), amennyiben egymás mellé vannak felcsatolva - legalább 3 ponton kell rögzíteni.
- 4.2.1. A rögzítési pontokon (bak) a csatolóköteleket úgy kell biztosítani, hogy azok semmilyen körülmények között se akadhasanak ki.
Az egymás mögé történő felcsatolás esetén mindig olyan távolságot kell tartani az egységek között, hogy az uszályok ne futhassanak egymásra, illetve a kormánylapát ne sérülhessen meg.
- 4.2.2. Csatlós közben a csatolókötelek közelében csak az oda beosztott személyzet tartózkodhat.
- 4.2.3. A csatoló- és a vontatóköteleket használat előtt a fedélzeten elő kell készíteni.
- 4.2.4. A vontatókötél átadásakor, beszédésekor védősisak és mentőmellény viselése kötelező.
- 4.2.5. A kötélatadást követően a csörlőzés ideje alatt a hajó farán tartózkodóknak úgy kell elhelyezkedniük, hogy a vontatókötél mozgásának hatósugarában ne tartózkodjanak (pl. kötélterelő ívek alatt).
- 4.2.6. A kötélfeszítő csörlők meghajtó kerekének küllői közé beállni tilos.
- 4.2.7. Ügyelni kell arra, hogy a csatoló-, illetve vontatókötelek ne kerülhessenek a hajótest alá. Ha ez mégis megtörténik - a kötélt kiszabadításakor tilos a kötélt fölé hajolni és a megfeszült kötelet kézzel felemelni mindaddig, amíg az szabaddá nem válik. A csörlő rögzítőfékjét ilyen esetben fel kell engedni.
- 4.2.8. A vontatókötél leesésének megakadályozására a kötélterelő ívekre úgynevezett kötéltartó füleket kell szerelni, melyek felfelé történő elmozdulását biztosítani kell.
- 4.2.9. A mederfenéken elakadt kötelet tilos gépi erővel, rántgatással kiszabadítani.
- 4.2.10. A vontatókötélen anyagok (pl. élelmiszer) menetben történő átadását csak egyenes vonalszakaszon szabad végrehajtani. Az átadást végző személynek úgy kell elhelyezkednie, hogy a kötélt ne veszélyeztesse testi épségét.
- 4.2.11. A munkálatok alatt a vezérlőhely és a hajó fara között minden körülmények között megfelelő, szünetmentes kommunikációs kapcsolatnak kell lennie.
- 4.2.12. A vontatókötél beszédésekor a kötélcsohlót és a kézibeszédést egyidejűleg alkalmazni tilos.
- 4.2.13. Uszály(ok) vontatmányból történő eleresztésekor a hajó meglasztása után a horgonydobást követően szabad csak a vontatóköteleket elengedni.
- 4.2.14. A vontatmány elengedése után a vontatóhajó csak akkor távozhatsz, ha a hajó vezetője meggyőződött az uszályok biztonságos kikötéséről.
- 4.2.15.

- 4.2.16. Az úgynevezett parti kötél csónakkal történő kivitelét legalább 2 fő végezheti.
Ereszkedés előtt a meglassítást követően a hosszban csatolt
- 4.2.17. uszályok csatolóköteleit be kell fékezni, ha lehetséges a vontatókötél hosszát is rövidíteni kell (rászedni). A széteresztett, röviden csatolt uszályokat össze kell kötni. A csatolókötelek feszességére az ereszkedés ideje alatt
- 4.2.18. ügyelni kell, továbbá vigyázni kell arra, hogy a vontatmány hátsó egységei szabadon haladhassanak.
- 4.2.19. Csörlőkötéllel történő helyváltoztatás esetén (virázás) a kötelet a csörlődobra a forgási iránynak megfelelően annyiszor kell felcsévélni, hogy az meg ne csússzon.
- 4.3. Folyami tolóhajózás
- 4.3.1. A kormányberendezésnek olyannak kell lennie, hogy a hosszú (nagy laterálfelületű) tolatmánynak megfelelő iránystabilitást biztosítson, és a haladási sebesség minden tartományában a tolatmányt megfelelően irányítsa.
- 4.3.2. A tolatmányt úgy kell kialakítani, hogy annak fordulási pontja a tolóhajó kormányberendezéséhez minél közelebb kerüljön, a csatolási tényezője pedig az adott körülmények között a lehető legkisebb legyen.
- 4.3.3. A csatolócsörlők kezelésénél a kötél felesleges öblének rászedését csak 2 fő végezheti.
- 4.3.4. A csörlőkötél ráfeszítése csak akkor kezdődhet, ha a kötéllal már senki sem dolgozik.
- 4.3.5. A túlfeszítő kilincsművet csak üres helyzetnél szabad bekapcsolni.
- 4.3.6. A csörlők kilincszárjainak felengedése után a feszítőkereket megfogni tilos.
- 4.3.7. A csatolás megkezdése előtt a tolóhajóval a bárkák mellé kell állni, és a munkák végzéséhez szükséges eszközöket, jelzőberendezéseket így kell átadni.
- 4.3.8. A tolatmányban a bárkákat úgy kell összekötni, hogy a kötések azokat az esetleges egymáshoz viszonyított elmozdulás ellen tökéletesen rögzítsék.
- 4.3.9. A felcsatolás befejezését követően csak a kötelek vezetésének átvizsgálása után szabad azok ráfeszítését elvégezni.
- 4.3.10. Bárkák leforgatását csak olyan helyen szabad végezni, ahol ez a hajóművelet a forgalmat nem akadályozza és a művelet közelében nincs más leborgonyzott jármű.
- 4.3.11. A leforgatást csak gyakorlott hajózó személyzet végezheti.
- 4.3.12. A leforgatási hajóműveletet csak a bárkán tartózkodó fedélzeti tiszt közvetlen irányítása mellett szabad végezni. A leforgatás ideje alatt a géphajónak a bárkák alatt
- 4.3.13. beavatkozásra készen kell állni. A leforgatás műveletét a hajóról rádión keresztül kell irányítani.
- 4.3.14. A forgató, biztosító és felfogó kötelek állapotát a művelet megkezdése előtt meg kell vizsgálni, és csak a szükséges javítások, illetve cserék után szabad a leforgatást

- megkezdeni.
- 4.3.15. A leforduló bárkán a horgonynál is kezelő személyzetnek kell tartózkodni.
- 4.3.16. A csatolócsörlők kilincszárját leforgatás közben végig nyitva kell tartani.
- 4.3.17. Tolatmányon történő munkavégzés és közlekedés szabályai:
- 4.3.17.1. Azokon a bárkákon, ahol a közlekedési út 0,60 méternél keskenyebb, a raktárkeretre kapaszkodókat kell szerelni.
A tolóhajó elejéről a tolatmányra csak a kijelölt
- 4.3.17.2. közlekedési úton (csúszásmentesített lépcsőn, hágcsón) szabad átmenni.
- 4.3.17.3. A tolatmányon történő munkavégzés közben mentőmellény viselése kötelező.
- 4.3.17.4. A tolatmány szélein csak szükség esetén szabad közlekedni.
- 4.3.17.5. Éjjel a bárkákon való közlekedéshez zseblámpa használata kötelező.
- 4.4. Tavi vontatás
- Ha a vontatás szűk kikötőben történik, illetve kormányberendezéssel nem rendelkező vontatott egység
- 4.4.1. vagy bármely okból meghibásodott kormányberendezésű hajó vontatása esetén, a műveletet mindig keresztben átadott 2 db vontatókötéllel kell végezni.
- Nyílt vízben a hajónak mindig a szél alatti oldalról kell megközelítenie a tolatmányt, a kellő távolság megtartásával.
- 4.4.2.
- Személyzet nélküli úszóegység (dereglye, bárka) felcsatolása előtt megfelelő gyakorlattal rendelkező személyt kell a hajó személyzetéből átküldeni a csatolókötélt átvételére és a horgony felszedésére.
- 4.4.3.
- A felcsatolást a kikötő bejáratától kellő távolságban kell elvégezni.
- 4.4.4.
- Szél és hullámmentes időben, illetve 3 Beaufort szélerősségig egy sorban legfeljebb 2 db úszály lehet.
- 4.4.5.
- Hullámban és a 3 Beaufort szélerősség felett az úszóegységeket egyenként kell felcsatolni.
- 4.4.6.
- Erős szélben és hullámban a vontatott egységek között az ajánlott távolság 15-20 méter. A vontatóköteles célszerű 50-60 méterre kiengedni.
- 4.4.7.
- A hosszú (50-60 m) vontatókötelet kikötőbe történő behajózás előtt kb. fele hosszúságúra kell rövidíteni.
- 4.4.8.
- Erős szélben és hullámban a kikötőmedencéből a több egységből álló tolatmányt egyesével kell kihozni a nyílt vízre, illetve azt a kikötőmedencébe egyesével kell bevinni.
- 4.4.9.
- Kikötőbe (rakodásra) történő behajózás előtt a géppel nem rendelkező úszóegységek farészén egy megfelelő hosszúságú kötéllel ellátott kukázó horgonyt kell elhelyezni.
- 4.4.10.
- 4.4.11. A Balaton déli partjának közelében a horgonyra állított

- úszóegységeket géphajó biztosítása nélkül hagyni tilos
- 4.5. Személyszállítás
- 4.5.1. Az utasok be- és kiszállításánál a személyzetből legalább egy főnek a be- és kijáratnál kell tartózkodnia.
- 4.5.2. A bejáróhid mindkét oldalát el kell látnia kapaszkodókorláttal.
Ahol a beszállítási és a kikötési pont között 0,40 m-nél nagyobb szintkülönbség van, ott biztonságosan rögzített bejárólépcsőt kell alkalmazni.
- 4.5.3. A munkaterületeket az utasok elől el kell zárni.
- 4.5.5. A hajókon kialakított vendéglátó-ipari egységekben a polcokon lévő tárgyakat leesés ellen biztosítani kell.
A berendezési tárgyakat (szék, asztal stb.) így kell elhelyezni, hogy hajómanőverek közben elmozdulásukból eredő baleset ne fordulhasson elő.
- 4.5.6. A személyhajókon csak kötélből készült dobókörtét szabad használni.
- 4.5.7. A bejáratok közelében, valamint az utasfedélzeteken 27,5 méteres dobókötéllal ellátott mentőgyűrűket kell elhelyezni.
- 4.5.8. A személyhajókon a megszabott maximális utaslétszám alapján mentőpadot, illetve mentőmellényt kell biztosítani.
A mentőeszközök helyéről az utasokat tájékoztatni kell.
- 4.5.9. Az utasokra a hajó álló helyzetében és menet közben is felügyelni kell.
- 4.5.10. A közlekedési utakat úgy kell kialakítani, hogy az elcsúszás és a botlásveszély elkerülhető legyen.
- 4.5.11. A mellékhelyiségekben derékmagasságban kapaszkodókat kell elhelyezni.
- 4.5.12. A személyzet feladata, hogy az egyenletes teherelosztás minden körülmények között biztosítva legyen.
Hordszárnyas hajó esetében, ha utazás közben a látási viszonyok olyan nagy mértékben megromlanak, hogy a hajó biztonságos vezetése már nem szavatolható, úgy a hajót azonnal vízre kell ültetni és az a továbbiakban vízkiszorításos hajóként üzemel.
- 4.5.14. A hajó biztonságos vezetése már nem szavatolható, úgy a hajót azonnal vízre kell ültetni és az a továbbiakban vízkiszorításos hajóként üzemel.
- 4.5.15. Révhajózás
- 4.6. Tilos a be-, illetve kiszállítást mindaddig megkezdeni, amíg a komp nincs biztonságosan rögzítve.
- 4.6.1. A tehereloszlásnak mindig olyannak kell lennie, hogy a komp stabilitását ne veszélyeztesse.
- 4.6.2. Tilos a be-, illetve kiszállítást mindaddig megkezdeni, amíg arra a komp vezetője engedélyt nem ad.
- 4.6.3. A kompra történő beszállítást minden esetben a gépjárművekkel kell kezdeni.
- 4.6.4. A kiszállítást minden esetben az utasokkal kell kezdeni.
- 4.6.5. A gépjárműveket a kompon kézfékkal kell rögzíteni.
- 4.6.6. A gépjárművekben a kompra történt behajózást követően a gépjármű vezetője csak akkor tartózkodhat, ha a gépjármű ajtaját nyitva hagyja.
- 4.6.7.

- 4.6.8. Olyan kompok esetében, ahol a kompot kishajó mozgatja az utasokat úgy kell elhelyezni, hogy a csatolókötel közelében ne tartózkodhassanak.
- 4.6.9. A kompokra, valamint az utasok és járművek szállítására a továbbiakban a Hajózási Szabályzat előírásai az irányadók.
5. TENGERHAJÓZÁS
- 5.1. Hajómanőverek
- A manőver helyszíni irányítását csak megfelelő képzettségű személy végezheti, míg a munkát végző személyeknek legalább matrózi képzettséggel kell rendelkezni.
- 5.1.1. A hajó kikötőben, kikötő előtt, főgéppel vagy kötéllel történő mozgatását fokozott figyelemmel kell végezni.
- 5.1.2. Hajón végzett kikötési kötélműveletek
- A hajóról partra, boxerra, bójára történő kötéلكiadás előtt a
- 5.1.3.1. kikötőkötelet a tárolóból ki kell emelni és a fedélzeten le kell fektetni.
- 5.1.3.2. A kötelek kiadása, beszedése közben a manőverhelyeken csak az oda beosztott személyek tartózkodhatnak.
- 5.1.3.3. A kötelet kiadni, beszedni, lazítani, megkötni, illetve elengedni csak a munkát irányító utasításával szabad.
- 5.1.3.4. Manőver után a kikötőkötelet a csörlődobon feszesen tárolni vagy ott rögzíteni tilos.
- 5.1.3.5. Acélsodrony kötelet elsődlegesen csak akkor szabad használni, ha az természetes anyagból készült kötéltoldalékkal van ellátva.
- 5.1.3.6. Lábbal vagy kézzel a kötelet a fedélzethez, kikötőbakhoz, csörlőhöz feszíteni, a kikötőbakokra feltett feszülő kötelet a bakok közelében megfogni, zárt kézzel lazítani, „ugratni” a kötélnek tilos.
- 5.1.3.7. Kikötésre, a hajónak a partfalhoz történő rögzítéséhez acélsodrony, szizál és műanyag kötelet, míg bójához kötésre csak úszékony kötelet szabad használni.
- 5.1.3.8. Sodrott kikötőkötélként csak természetes és acélsodrony kötélt megengedett.
- 5.1.3.9. Műanyag köteleknél fonott kivitel kell használni.
- 5.1.4. Bójára történő kötés
- A hajó személyzete által történő bójára kötése esetén a csónakban lévőknek mentőmellényt kell viselni, továbbá egy kötéllel felszerelt mentőgyűrűt kell készenlétben tartani a csónak oldalánál.
- 5.1.4.1. A lekötéshez használt kötélt egy részét a csónak nagyságától függően annak farában kell feltekerni annak érdekében, hogy a bóján vagy bójánál dolgozó személyt a feszülő kötélt ne rántsa a vízbe.
- 5.1.4.2. A kötél bójához történő szállítása közben a kötélvéget nem szabad rögzíteni, hogy az bármikor elengedhető legyen.
- 5.1.4.3. Horgony és farcsörlő kezelése
- 5.1.5.1. A kötelek csörlődobra történő felrakásakor a csörlődob teljes szélességét kitöltő menetszámot kell felhajtani és

nem szabad megengedni a kötél becsípődését illetve megcsúszását.

- 5.1.5.2. A horgonydobás és kiemelés során tilos a horgonylánc mozgásának vonalában, vagy annak közelében tartózkodni. A horgonylánc igazítását csak olyan eszközök segítségével szabad végezni, melyek a lánc megfutása esetén is kellő biztonsággal kezelhetők (pl. lánchúzó kapocs).
- 5.1.5.3. A horgonycsörlővel végzett munkák befejezése után a horgonylánccsövet (nadrágcső) zárófedéllel kell letakarni.
- 5.2. Rakodóberendezések biztonsági előírásai
- 5.2.1. A rakodóberendezések kezelését csak megfelelő vizsgával rendelkező személy végezheti. ⁹⁷
- 5.2.2. Rakodóberendezéssel személyeket emelni csak függőszerkezet használatával, vagy sérültnek nyújtandó segítségadás esetén szabad.
- 5.3. Áruraktárakra, rakodásra vonatkozó előírások
- 5.3.1. Fém raktárzáró-szelvényes hajókon a raktárnyitást-zárást, csak az ügyeletes tiszt engedélyével, a gyári előírások betartásával szabad végezni.
- 5.3.2. A fém raktárzáró-szelvények kezelésekor tilos:
 - az olyan eszközök használata, amelyek a kezelési utasításban nem szerepelnek,
 - a szelvények ferde irányú húzása,
 - a nyitás, illetve zárás ideje alatt a részlegesen nyitott tetőkön való közlekedés,
 - a részlegesen vagy a teljesen nyitott tetőket rögzítetlenül hagyni,
 - az elakadt vagy a megszorult zárólapot csörlővel rángatni.
 - a nyitott fedelek közötti térbe bemenni,
 - a raktárzáró-szelvények görgőinek menet közben történő igazítása.
- 5.3.3. Olyan helyeken, ahol a raktárkeret magassága 0,75 méternél alacsonyabb, vagy a közbenső fedélzet (tween-deck) nyitott állapotban van, védőkorlátot kell elhelyezni. A védőkorlátok felállítása előtt semmiben rakodási, raktárkarbantartási munkát nem szabad végezni.
- 5.3.4. A rakodás ideje alatt az ügyeletes tisztnek - aki a rakodóberendezések és a rakodás biztonságáért felel - a fedélzeten kell tartózkodnia. A rakodás ideje alatt a hajónak csak azon az oldalán szabad közlekedni, ahol áruakodás nem történik. Azokon a helyeken, ahol áruakodás folyik, egyéb munkát végezni tilos.
- 5.3.5. Ha egy raktárnyílásnál több daru rakodik a rakodási műveletet úgy kell megszervezni, hogy az áruk, a gépek vagy az ellensúlyok ütközése kizárható legyen.
- 5.3.6. Postázó üzemmódban dolgozó gépek teheremelő kötelei közötti szög nem haladhatja meg a 120 fokot, kivéve ha szerkezetiileg mást vettek figyelembe. A megengedett legnagyobb terhelés legfeljebb a kisebb teherbírású
- 5.3.7.

- rakodószár engedélyezett üzemi terhelése lehet.
- 5.3.8. Speciális és nehéz árut rakodó hajódaruk
(a továbbiakban: nehézdaru)
- 5.3.8.1. üzeme esetén az áruk rakodását a parancsnok, vagy az I. tiszt közvetlen felügyelete mellett kell végezni.
A nehézdaruk üzembe helyezése előtt a gépüzemvezető köteles felülvizsgálni azok műszaki állapotát, az ügyeletes rakodótiszt pedig a kötelek és csigasorok helyes befűzését (állapotát).
- 5.3.8.2. Tilos a nehéz teher megemelése villamos teheremelő csörlők esetében ha a tápfeszültség, illetve a szükséges áramerősség nem biztosított, vagy hidraulikus csörlők esetében - amennyiben az üzemi nyomás alacsonyabb az előírtnál.
- 5.3.8.3. Áruemeléskor a hajó 5 foknál nagyobb oldaldőlése esetén a nehézdaru üzemét le kell állítani, a már felemelt terhet mielőbb az ellentétes oldal irányába el kell mozdítani.
- 5.3.8.4. Nehézdaruval történő emelés esetén csak félszemmel ellátott acélsodrony kötél használható kötözésre.
- 5.3.8.5. Ha a daru vagy a speciális emelő a határterhelés közelében dolgozik, úgy azt a legmagasabb géállásban kell használni, továbbá a teher- és gémemelő berendezést egyidejűleg működtetni tilos.
- 5.3.8.6.
- 5.4. Fedélzeti és raktári áruszállítás, munkavégzés
A fedélzeti rakományokat úgy kell elhelyezni, hogy a rakodóberendezésekhez, lépcsőkhöz,
- 5.4.1. mentőfelszerelésekhez, tűzoltóberendezésekhez, szondacsövekhez hozzá lehessen férni, illetve az áru a vízelvezetőket ne zárja el.
- 5.4.2. A rakományt acélsodrony-kötelekkel és húzócsavarokkal kell rögzíteni. A köteleket a rakományon úgy kell vezetni, hogy káresemény esetén a legkevesebb lazítási ponttal az áru elengedhető legyen.
- 5.4.3. A fedélzeti rakomány lekötése, feloldása tisztí, de legalább fedélzetmesteri felügyelettel történhet.
- 5.4.4. Tilos a fedélzetre árut felvenni akkor, ha az áru rögzítéséhez szükséges eszközök hiányoznak.
- 5.4.5. A fedélzeti rakomány közlekedési útba benyúló rögzítőköteleit éjszaka is jól látható módon meg kell jelölni.
- 5.4.6. Az áru raktárba leereszkedni, onnan feljönni, csak biztonságosan rögzített létrán, hágcsón szabad. A létrán vagy a hágcsón közlekedés közben tárgyakat kézben szállítani tilos.
- 5.4.7. A raktári tevékenység biztonsága érdekében a munkavégzéshez felelős irányító személyt kell kijelölni.
- 5.4.8. Robbanó anyagot szállítani csak szikramentes anyagból készült ládában (dinamitbox) szabad.
- 5.4.9. Ömlesztett áruk szállítása esetén a raktárakba a hajó hossz tengelyével párhuzamosan függőleges

térelválasztókat kell beépíteni. Az ömlesztett áruk szállítására a továbbiakban nemzetközi előírások az irányadók. ⁹⁸

- 5.4.10. Olyan áruk szállítása esetén, amelyek nem rakhatók egymásra - vízszintes raktérosztó falakat (dohánypolc-rendszer) kell kiépíteni a hajó hossz tengelyével párhuzamosan.
- 5.4.11. Különleges rakományok biztonságos szállítására készülő kisegítő berendezések összeállítását fedélzeti tisztí irányítás mellett kell végezni.
- 5.4.12. Rakterekbe történő belépéshez tisztí engedély szükséges és belépés előtt meg kell győződni a légtér megfelelő állapotáról.
- 5.4.13. Szívó hatású ömlesztett rakomány esetén, a raktárba belépő személyeknek biztosító kötéllal ellátott biztonsági övet kell felvenniük. A munkavégző személy tevékenységét biztosító személynek kell felügyelnie.
- 5.4.14. A rakományon való közlekedést fa lapok segítségével kell megoldani.
- 5.4.15. A raktár takarításához, karbantartásához szükséges felszereléseket szerszámtáskában, vagy más tartó edényben kötélen kell a raktárba lejuttatni, illetve onnan kiemelni.
- 5.5. Mentőcsónak, munkacsónak kezelése
- 5.5.1. A mentő-, illetve munkacsónakban tartózkodó személyeknek a nemzetközi egyezményben⁹⁹ meghatározott mentőmellényt kell viselniük.
- 5.5.2. A csónakok vízre eresztése, illetve beemelése csak az ügyeletes tisztí engedélyével és irányításával történhet.
- 5.5.3. A mentőcsónak leeresztésekor csak a művelethez beosztott személyek tartózkodhatnak a csónakban. Leeresztéskor a csónakban lévőknek a kapaszkodókötéll folyamatos utánfogásával kell biztosítaniuk magukat. Felemeléskor a horgok beakasztása és a csónak víz fölé emelése után a személyzetnek el kell hagynia a csónakot.
- 5.5.4. A mentőcsónakban lévőknek tilos:
- a csónak hajóhoz, parthoz közlekedésekor, eltávolodásakor a csónak peremét fogni,
 - állva utazni, a csónak peremén ülni,
 - a kormány rúdjaára testtel rádőlteni,
 - a csónakparancsnok engedélye nélkül helyet változtatni,
 - motoros üzem esetén a motor indítását a kezelési utasítástól eltérően végezni,
 - a vitorla kötéllzetének le-, felszerelésekor az árbócra felmászni,
 - nem zárt lábbeliben a csónakba szállni.
- 5.5.5. Önmentő tutajban cipőben tartózkodni, továbbá éles vagy hegyes szerszámmal bármilyen tevékenységet végezni tilos.
- 5.5.6. A munkacsónakban, festőpontonon annak vízre eresztése és felhúzása esetén, személyeknek tartózkodni tilos.

- Ha a festőponton megfelelő biztonságot nyújtó védőkorrálattal van ellátva, úgy pontonon tartózkodóknak
- 5.5.7. nem kötelező mentőmellényt viselniük, de a munkára felügyelő személy közelében egy 27,5 méter hosszúságú kötéllel ellátott mentőgyűrűt kell elhelyezni.
- 5.6. Közlekedés, viharban végzett fedélzeti munkák
- 5.6.1. Az időjárási viszonyok változásából eredő páralecsapódás esetén a fedélzeten történő közlekedés csak csúszásgátló talppal ellátott munkacipőben történhet.
- 5.6.2. A hajó billegése, dülöngélése esetén, tárgyak kézben történő szállítását úgy kell megoldani, hogy az egyik kéz szabadon maradjon.
- 5.6.3. A hullámok által időszakosan elöntött fedélzeten közlekedni, munkát végezni csak a szolgálatos fedélzeti tiszt utasítására, a legszükségesebb esetben szabad. Ilyen esetben, illetve viharban a szélárnyékos oldalon, a hajó és a tenger mozgásának figyelembevételével kell közlekedni. A biztonság fokozása érdekében szükség esetén a hajó irányán és sebességén is változtatni kell.
- 5.6.4. Viharban a fedélzeten végzendő munkákhoz csak a legnagyobb gyakorlattal rendelkező tengerészek küldhetők. Részükre mentőmellényt és fix ponthoz rögzített biztosító kötelet kell adni.
- 5.6.5. Havas és jeges fedélzet, raktártető, továbbá rakomány hó- és jégtelenítését éjjel végezni csak vészhelyzetben szabad, a megfelelő megvilágítás biztosításával.
- 5.6.6. Amennyiben a fedélzetre teljes szélességben áru kerül, gondoskodni kell arról, hogy a rakományon a hajó peremétől minél távolabb biztonságos, korláttal felszerelt közlekedési út készüljön.
- 5.6.7. A meredek lépcsőkön lefelé menet arccal és lépcsőfokok felé kell közlekedni. Korlátokra támaszkodva lecsúszni tilos.
- 5.7. Káresetek, javítások, dokkolás
- 5.7.1. A hajókárok, a géptörések megelőzése, biztonságos elhárítása érdekében a személyzet részére időszakos gyakorlati és elméleti képzést kell biztosítani, amiért a szolgálati ág vezetője a felelős.
- 5.7.2. A hajó időszakos gyári javítása, dokkolása előtt az esetleges baleseti veszélyforrásokról soron kívül oktatást kell tartani.
- 5.7.3. A javítási munkák következtében veszélyessé váló helyeket, nyílásokat és egyéb áttöréseket el kell keríteni, az előírt színjelölésekkel és figyelmeztető táblákkal el kell látni. Éjjel ezeket a helyeket meg kell világítani.
- 5.7.4. Nyitott fenékbordákon, raktárkereteken, tartógerendákon, rögzítetlen járókon, deszkákon és lépcsőkön közlekedni és munkát végezni tilos.
- 5.7.5. A hajó dokkolásának idejére a fedélzeten vagy a hajó alatt történő munkavégzéshez a munkában részt vevők részére

védősisakot kell biztosítani.

6. ÚSZÓ MUNKAGÉPEK

6.1. Általános előírások

Az úszó munkagép a munkaterületre történő továbbítás közben a vontató-, illetve tolóhajó vezetőjének van

6.1.1. alárendelve, ezért az úszó munkagép személyzete (beleértve annak vezetőjét is) a hajó parancsnokának minden utasítását köteles végrehajtani.

6.1.2. Az úszó munkagépeket a munkaterületre érkezést követően elmozdulás ellen biztonságosan rögzíteni kell.

6.1.3. Olyan úszó munkagépen, ahol az emelt, kikotort vagy szállított anyag visszahullása előfordulhat - a dolgozók kötelesek védősisakot használni.

6.1.4. A munkák megkezdése előtt az úszó munkagép mentőcsónakját (felszereléssel együtt) a vízre kell tenni.

6.2. Úszódaruk

Az úszódaruk (a továbbiakban: daruk) munkaterületre

6.2.1. történő szállításakor a darugémet le kell fektetni és ezt rögzíteni szükséges.

6.2.2. A gémfektetés befejezése után a vitlaházban áramtalanítani kell.

6.2.3. Gémfektetésnél megfelelő teherbírású és stabilan rögzített gémtámasztékokat kell alkalmazni.

6.2.4. A daru vontatóhajóval történő szállításakor a daru első ballaszttankját ki kell üríteni.

6.2.5. A darugém felállítása előtt a ballaszttankokat fel kell tölteni.

6.2.6. A daru tolóhajóval történő továbbításakor az összes ballaszttankot fel kell tölteni.

6.2.7. Darugémen végzett ellenőrzési-, javítási munkák során a munkát végző személyeknek hárompontos rögzítésű biztonsági övet kell használniuk.

6.2.8. Lengőgém-görgöket csak a gém behúzott állapotában szabad igazítani.

6.2.9. Személyeket teheremelő elemmel szállítani szigorúan tilos.

6.2.10. A daru üzemeltetésére vonatkozóan a továbbiakban a rendeletben foglaltak betartása kötelező. [100](#)

6.2.11. Olyan daruk esetében, ahol az akkumulátortér a gépműhelyből nyílik, nyílt láng használatával járó (pl. lánghegesztés) munkákat a műhelyben csak akkor szabad végezni, ha az akkutér ajtaja zárva van.

6.3. Kotrók, elevátorok

6.3.1. A kotrók és elevátorok vontatóhajóval történő továbbítását keresztkötéllal kell végezni.

6.3.2. A vontatás közben a kotrókat merítéksorral hátrafelé kell felcsatolni.

6.3.3. A kotrók és elevátorok tolóhajóval történő továbbítását mellé vett alakzatban kell végezni.

6.3.4. A munkaterületre való megérkezéskor az úszó munkagép vezetőjének feladata a kotrási tervben meghatározott hely

- pontos azonosítása.
- 6.3.5. Minden kotrási munkára részletes kotrási tervet kell készíteni.
 - 6.3.6. A kotrási tevékenység „Vízjogi engedély” köteles. [101](#)
 - 6.3.7. A kotrási munkálatokat úgy kell megtervezni, hogy az úszó munkagép mellett a hajók áthaladásához a megfelelő méretű és kijelölt hajóút biztosítva legyen.
 - 6.3.8. A kotró fordítását mindig a sodorvonal felé kell végezni. A kotrási, eleválási munkák megkezdése előtt az úszó munkagépeket megfelelő módon rögzíteni kell (széthorgonyzás). Széthorgonyzásnál a művelethez szükséges láncokat, köteleket előre el kell készíteni. A köteleket le kell karikázni, a láncokat sorba kell rakni. A szivarbójákba a láncokat előre be kell fűzni. A kötelek szabad és veszélymentes kifutását biztosítani kell.
 - 6.3.10. A horgonyműveleteket az úszó munkagép vezetőjének kell irányítani.
 - 6.3.11. A horgonyzás közben alkalmazott jelzésekre a munkában részt vevőket előre ki kell oktatni.
 - 6.3.12. Az össze- vagy a széthorgonyzást csak megfelelő létszámú személyzet végezheti.
 - 6.3.13. Állóvizeken vagy lassú folyású vizeken, továbbá ahol az uralkodó széljárás iránya a víz folyási irányával ellentétes, ott hátsó szélhorgonyokat is kell telepíteni a hajó farának irányába.
 - 6.3.14. Rossz látási viszonyok között és viharos időben az össze-, illetve széthorgonyzás tilos.
 - 6.3.15. A horgonykötelek megfeszítése után ellenőrizni kell:
 - a horgonykötelek tartását,
 - a hajózási jelzéseket,
 - az úszó munkagép helyzetét (a kotrási tervhez, a hajóúthoz viszonyítva),
 - a vízállásokat, vízszinteket.
 - 6.3.16. A kifutó kötél, illetve lánc kézzel vagy lábbal történő megállítását megkísérelni tilos. Csigával terhelt kötél vagy lánc öblébe állni tilos. A terelőcsigákat a befűzött kötél erősségéhez viszonyítva úgy kell kikötni, hogy azok a kötél leszakadása esetén is a helyükön maradjanak.
 - 6.3.17. A láncokat csak lánchúzó-kapoccsal szabad kezelni.
 - 6.3.18. A dobokon lévő láncok kezelését csak oldalállásból szabad végezni.
 - 6.3.19. A kifeszült lánc csak a láncvég szabadra eresztése után rendezhető.
 - 6.3.20. A csörlők túlterhelése, rángató terhelése tilos.
 - 6.3.21. Vedersor, létra és merítéksor szerelésének megkezdése előtt azok megfelelő rögzítéséről gondoskodni kell.
 - 6.3.22. Szerelési munkát csak az úszó munkagép vezetőjének irányításával szabad végezni.
 - 6.3.23. Szerelési munkát csak az úszó munkagép vezetőjének irányításával szabad végezni.
 - 6.3.24.

- 6.3.25. Fenékürítő uszályok fedélzetén kapaszkodókat kell felszerelni.
- 6.4. Úszó cölöpverő berendezés
- 6.4.1. Cölöpverési és -húzási munkákat végezni lehetőleg szél- és hullámmentes időben kell.
- 6.4.2. Az úszó cölöpverő berendezés (a továbbiakban: cölöpverő) jelentős (3 foknál nagyobb) dőlését, ingását okozó szél- és hullámviszonyok mellett a cölöpverés és húzás tilos.
- 6.4.3. A cölöpverő mentő és tűzoltóberendezéseit a munkálatok végzése alatt állandóan üzemkész állapotban kell tartani.
- 6.4.4. A verőberendezés állványán csak kettős gyorskapcsú biztonsági övvel szabad közlekedni.
- 6.4.5. A verőállványzaton tilos minden olyan munkavégzés, amihez a biztonságos támaszkodás (két lábon állás) nem lehetséges.
- 6.4.6. A cölöpverő berendezés üzemeltetése közben a cölöpverő kalapács kezelési utasításában előírt biztonságtechnikai szabályokat be kell tartani.
- 6.4.7. A hegesztő berendezések, valamint sűrített levegős kéziszerszámok használatakor azok kezelési utasításában és a vonatkozó szabványban előírt utasítások betartása kötelező. [102](#)
- 6.4.8. Sűrített levegős szerszámokkal (köszörű, légkalapács stb.) történő munkavégzés alatt a lepattanó szikrák, forgácsok ellen védőszemüveg vagy védőálarc használata kötelező.
- 6.4.9. A sűrített levegős rendszer biztonsági szerelvényeit kiiktatni vagy azok működését akadályozni tilos.
- 6.4.10. A levegővezetéket vagy szerelvényeit megbontani csak a túlnyomás megszüntetése után szabad.
- 6.4.11. A cölöpverő fedélzetén a kiadott technológiai utasításokat meg kell tartani.
- 6.4.12. A cölöpverő fedélzetén nyílt lánggal járó vagy hegesztési munkát csak az illetékes építésvezető utasítására szabad végezni.
7. MENTÉS
- 7.1. Vízből történő mentés
- 7.1.1. Aki személy vízbe esését észleli, hangos „ember a vízben” kiáltással köteles riasztani a közelben lévőket, megjelölve a beesés pontos helyét is.
- 7.1.2. A riasztást követően minden esetben kötelező a vízben lévő irányába bedobni a 27,5 méteres dobókötéllel ellátott mentőgyűrűt még akkor is, ha a hajó és vízben lévő személy közötti távolság több ennél.
- 7.1.3. A riasztás után meg kell kezdeni a csónak vízre tételét.
- 7.1.4. A csónakkal történő vízből mentést (ha a személyzeti létszám lehetővé teszi) legalább két fő végezze.
- 7.1.5. A vízben lévőket a csónakkal úgy kell megközelíteni, hogy testi épségét ne veszélyeztessük. (Folyamon a vízfolyás alatti, álló vízben a szél alatti oldalról kell ráfordulni. Tengeren a víz- és a szélmozgás függvényében kell

megközelíteni.) A kimentett személyt minden esetben hassal kell a csónakba emelni, ügyelve a csónak stabilitására.

- 7.1.6. A kimentettet azonnal elsősegélyben kell részesíteni, akár eszméletlen, akár magánál van.
- 7.1.7. Amennyiben a kimentett személy állapota megkívánja, orvosi segítségről is gondoskodni kell.
- 7.1.8. Alacsony szabadoldal-magasságú hajók esetében, vagy olyan esetben, ahol a csónak nem alkalmas a biztonságos mentésre, a vízből mentést hajóval kell megoldani úgy, hogy a veszélymentes megközelítés után a vízbe esett személyt tompa végű csákyával a hajóhoz kell húzni. A továbbiakban az előzőekben foglaltak szerint kell eljárni. Úszva mentésre csak az vállalkozzon, aki egészségileg jó
- 7.1.9. állapotban van, igen jól tud úszni és tudásszinten ismeri az úszva mentés szabályait.
- 7.2. Jégből mentés
- 7.2.1. Jégből történő mentést egyedül végezni tilos. Jégből való mentés esetén azonnal mentőgyűrűt kell dobni a jég közé esettnek. Ha körülötte szilárd a jégtakaró, úgy a mentő személy biztonsága érdekében deszkát kell a jégre helyezni (ha deszka nincs, a jégre hasalni), és azon kell a jégbe esettet megközelíteni. A mentést végzőt mindenkor kötéllel szükséges biztosítani.
- 7.2.2.
8. ZSILIPELÉS
- 8.1. A zsilipelésre vonatkozó általános szabályok
- 8.1.1. A vízlépcsők zsilipjein áthaladni csak a vízlépcsők zsilipelési szabályzataiban előírt módon és sorrendben szabad.
- 8.1.2. A hajó vezetője a zsilipelési szabályzatok előírásait mindenkor kötelesek beiktatni.
- 8.1.3. A zsilipbe történő be-, illetve kihajózást csak akkor szabad megkezdeni, ha a zsilip kezelője a zsilipkapu kinyitása után az engedélyező optikai jelet megadta.
- 8.1.4. Olyan zsilipkamrákban, ahol a töltőberendezések üzemelése során kedvezőtlen áramlási viszonyok lépnek fel, a kikötőköteleket állandóan figyelni kell. Ha a kikötőkötelek meglazulnak - azokat rögtön rá kell szedni. Olyan zsilipekben, ahol nincsenek úszóbakok - a
- 8.1.5. kikötőköteleket a vízszint változásának megfelelően mindig a következő bakba kell tenni.
- 8.1.6. A két különböző irányba tartó kötelet egyidejűleg elengedni tilos. Ha a személyzet a kötélzettel a vízszint változást nem tudná követni, és a kötél a fix bakon megszorul - azonnal vészjelzést kell adni és kérni kell a további vízszint változtatás megszüntetését.
- 8.1.7.
- 8.2. Vontatóhajóval történő zsilipelés
- 8.2.1. Zsilipbe behajózáskor a vontatóköteleket olyan mértékig kell beszedni, hogy a vontatóhajó fara elkerülje a vontatott

uszályok orr-részét.

8.2.2. A zsilipkamrába való beérkezést követően a vontatóköteleket annyira kell beszedni, hogy a hajó farával a vontatott uszályok orr-része közé be tudjon ereszkedni.

8.2.3. A vontatókötelek rászédését mindig úgy kell végrehajtani, hogy a hajó hossz tengelye a vontatmány hossz tengelyével soha ne zárjon be szöget.

8.2.4. A vontatmány megállítása után a zsilipfalban lévő bak(ok)hoz kell rögzíteni a vontatmányt úgy, hogy az minden irányban biztosítva legyen az esetleges elmozdulás ellen.

8.2.5. Három vagy több uszály egyidejű zsilipelésénél az uszályok felcsatolását úgy kell megoldani, hogy a legkisebb merülésű uszály kerüljön a hátsó sorba, egészen rövid csatolással, az uszály fékezési lehetőségeinek figyelembevételével.

8.2.6. Olyan zsilipekben, ahol egyszerre csak egy uszály áthaladása biztosított, először a hajóval kell átzsilipelni, és az előkamrában kell várakozni az átzsilipelő uszályra.

8.2.7. Hegyemenetben a zsilipből történő kihajózásakor a vontatókötelet a behaladásnál megállapított hosszúságúra ki kell engedni. Ilyen alakzatban kell elhagyni a zsilipet és a felső előkamrát.

8.2.8. Völgyemenetben a kötelek kiengedése után úgy kell kihajózni a zsilipből, mintha az medencés kikötő lenne, vigyázva a turbináktól jövő kerfeszti irányú áramlás hatásaira.

8.3. Tolóhajóval történő zsilipelés

8.3.1. Tolatmány átzsilipelésekor vigyázni kell arra, hogy a zsilip és a tolatmány hossz tengelye lehetőleg egy vonalba essen.

8.3.2. A tolatmány fékezésénél fokozottan figyelembe kell venni a tömegelőket.

8.3.3. Az előkamrákba történő be- és kihajózás során a kamrák előtt ható keresztirányú áramlások hatásait kormány- és géperővel időben kell kivédeni.

8.4. Önjáró hajóval történő zsilipelés esetén a hajó lendületének lefékezése a főgépek vagy orrsugárkormány működtetésével, vagy azzal egyidejűleg a hajóról a zsilipkamra falába épített bakokba kiadott kötél folyamatos megtartásával történhet.

9. HAJÓZÁS BELVÍZEN SZÉLSŐSÉGES VISZONYOK KÖZÖTT

9.1. Hajózás jégzajlásban

9.1.1. Amennyiben mentés céljából, vagy téli kikötőbe történő behajózás miatt zajló jégben kell hajózni - arra kellően fel kell készülni.

9.1.2. A jégzajlásban történő hajózáshoz úttervet kell készíteni.

9.1.2. Az útterv kidolgozásánál a téli meteorológiai viszonyokat figyelembe kell venni.

9.1.3. Ha síkos a fedélzet, minden műveletet lassabban kell

- végezni, hogy a dolgozók óvatosabban közlekedhessenek és ne csússzanak el.
- Az esetlegesen szükségessé váló megállás helyeit úgy kell megválasztani, hogy a folyás és szél iránya a
- 9.1.4. horgonyzóhelyet jéggel ne rakja meg, és legyen lehetősége a kötél partra történő kiadására.
- 9.1.5. Jégzajlásban való fordulás esetén a fordítóhelyet jól ki kell választani.
- A zajlás erősödésével a hajókat olyan védett helyre kell
- 9.1.6. állítani, ahol a jég rombolása, illetve nyomása ellen biztonságban vannak (telelők).
- 9.2. Téli kikötők (a továbbiakban telelők)
- A telelőknek olyannak kell lenniük, hogy az eddig észlelt
- 9.2.1. legmagasabb jeges árvíz szintjéig az oda beállt hajóknak védelmet nyújtsanak.
- 9.2.2. A telelők műszaki jellemzőiről a hajózási hatóság rendelkezik.
- 9.2.3. A telelők jegét folyamatosan törni kell, ezért erre a célra jégtörésre alkalmas hajót kell biztosítani.
- 9.2.4. Veszélyes anyagot szállító hajót (uszályt) a telelőben mindig orral a kikötő kijárta felé kell elhelyezni.
- 9.2.5. Amikor a hajók elfoglalták helyüket, gondoskodni kell azok szakszerű kikötéséről.
- 9.2.6. A kikötésnek olyannak kell lenni, hogy a hajó a jég nyomásának minden körülmények között ellen tudjon állni.
- 9.2.7. A hajók csavarjai és kormánylapátjai közelében a jégbe csatornát kell vágni.
- 9.2.8. A telelőben elvégzendő feladatokat, szolgálatokat telelőrendben kell meghatározni.
- A hajónak nyílt vízen történő befagyása esetén a hajó
- 9.2.9. főgépeit naponta meg kell járítani. A hajótest körül a jeget olyan mértékig meg kell törni, hogy a jég terjeszkedése a hajótestet ne rongálja meg.
- 9.3. Hajózás kis vízen, nagy vízen, árvíz idején
- Kis víznél a merülési, szélességi, hosszúsági és sebességi jellemzőket, nagy víznél és árvíznél ezeken kívül a hajó, a
- 9.3.1. hajóút és a vízáépítési műtárgyak műszaki jellemzőit úgy kell figyelembe venni, hogy azok a hajó biztonságos közlekedését ne akadályozzák.
- Árvíznél a jelentős mértékű áramlási sebességnövekedés
- 9.3.2. miatt a ladikok, csónakok használatával csak gyakorlott személy bízható meg.
- Árvíznél völgymentben a biztonság legkisebb csökkenése
- 9.3.3. esetén a vontatmányt illetve a tolatmányt a hidak szelvényeiben megosztva kell átvezetni.
- 9.4. Megfeneklés, zátonyra futás
- Hajóútban vagy annak közelében zátonyra futott hajó
- 9.4.1. vezetőjének kötelességeit a Hajózási Szabályzat tartalmazza.
- 9.4.2. A megfeneklett hajók leszábadításánál figyelembe kell

- venni a megfeneklés területét és magasságát.
- 9.4.3. A munkálatok megkezdése előtt meg kell vizsgálni a hajófenék állapotát.
- 9.4.4. A leszabadítást csak az esetleges vízbetörés megszüntetése után szabad megkezdni.
- 9.4.5. Amennyiben a leszabadítást a megfeneklett hajó önerőből nem tudja megoldani - más hajó segítségét kell kérnie.
- 9.4.6. Géphajóval történő leszabadítás megkezdése előtt szabad műveletezési területről kell gondoskodni.
- 9.4.7. A leszabadítás előkészítésénél a környező mederfeneket fel kell deríteni.
- 9.5. Lékesedés elhárítása
- 9.5.1. A vízbetörések gyors, hathatós elhárításának érdekében a hajó személyzetét kellően ki kell oktatni.
- 9.5.2. A hajókon legalább évente egy alkalommal lékelhárítási gyakorlatot kell tartani.
- 9.5.3. Az úgynevezett havaria leltárról a hajózási hatóság rendelkezik.
- 9.5.4. Lékponyva alákötése esetén a lékesedett hajó vontatása, tolása csak kis sebességgel történhet.
- 9.5.5. Tilos önállóan olyan hajót vontatni vagy tolni, amelynek úszóképességét egyedül a lékponyva biztosítja.
- 9.6. Elsüllyedt hajó eltávolítása
- A hajóútban elsüllyedt és a forgalmát veszélyeztető hajó eltávolításáról, a kiemelésben résztvevő egységek, emelőtagok megjelöléséről a Hajózási Szabályzat rendelkezik. ¹⁰³
10. KIKÖTŐK
- 10.1. Kikötői tevékenység medencés kikötőben
- 10.1.1. A hajó kikötőbe történő be-, illetve kihajózásakor a Hajózási Szabályzat előírásainak megtartása kötelező*
- 10.1.2. Medencés kikötőkben a gép nélküli hajók mozgatására úgynevezett kikötői boxerhajókat kell biztosítani.
- A kikötőkben a hajók mozgatását úgy kell megoldani, hogy
- 10.1.3. az más hajók, illetve a kikötői berendezések épségét ne veszélyeztesse.
- A kikötőt üzemeltető szervezet kötelessége a megfelelő
- 10.1.4. létszámú és képzettségű személyzet biztosítása a személyzet nélküli bárkák rakodásra való előkészítéséhez.
- 10.2. Nyílt vízén lévő kikötők
- Nyílt vízén lévő kikötőben a rakodásra váró vagy rakodás alatt álló hajók partfalhoz történő rögzítését úgy kell megoldani, hogy a víz- és szélmozgások, illetve más hajók mozgása azokat ne veszélyeztesse.
- 10.2.1.
- 10.2.2. Nyílt vízén lévő kikötőben álló hajók mellett történő elhaladáskor a menetben lévő géphajónak le kell lassítania.
11. BEJÁRÓHIDAK, PONTONOK ÉS PÁRNAUSZÁLYOK
- 11.1. Bejáróhidak biztonsági előírása
- 11.1.1. Ha a hídnak a parthoz viszonyított dőlésszöge meghaladja a 15 fokot, a híd járófelületének legalább az egyik szélén

- csúszásgátló léceket kell felerősíteni lépéstávolságban.
- 11.1.2. A bejáróhíd mindkét szélén kapaszkodó korlátot kell elhelyezni.
 - 11.1.3. A bejáróhíd padlózatát úgy kell kialakítani, hogy semmilyen formában se okozhasson balesetveszélyt.
 - 11.1.4. A bejáróhíd két (hosszanti) szélét fehér színűre kell festeni.
 - 11.1.5. A bejáróhíd két végét (a parton és pontonon) elmozdulás ellen rögzíteni kell. A be- és a kilépőpontnál a híd végeit csúszásmentesített borítólemezekkel kell lefedni, melyeket megfelelő módon rögzíteni kell.
 - 11.1.6. Az állóhajók, bejáróhídjainak rögzítőszemeit időszakonként ellenőrizni kell.
 - 11.1.7. Az illetéktelen személyek bejutása ellen a híd part felőli oldalát láncsal kell ellátni.
 - 11.1.8. Ha a bejáróhíd becsatlakozása és a ponton védőkorlátja között távolság van, ezt a részt láncsal kell kiegészíteni.
 - 11.2. Pontonok, párnaszályok
 - 11.2.1. Azokon a pontonokon, párnaszályokon (a továbbiakban: állóhajók), ahol villamos berendezés működik - védőföldelést kell alkalmazni.
A védőföldelés kialakítását úgy kell megoldani, hogy az állóhajót a híddal, a hidat pedig a parttal kell összekötni - megfelelően rögzített kábellel.
 - 11.2.2. Azokon az állóhajókon, ahol raktárak vannak - a raktárakat mindig zárva kell tartani.
Az állóhajók kikötésénél - a nautikai szempontok figyelembevételével - úgy kell eljárni, hogy a kötelek vezetése, rögzítése ne jelentsen baleseti veszélyforrást (a kikötőkötelek nem keresztezhetik a bejáróhidat, járódeszkát stb.).
 - 11.2.3. Ha kötél, vagy bármilyen csővezeték csak a közlekedési útban vezethető, akkor azt borító deszkázattal kell lefedni.
 - 11.2.4. Személyzettel ellátott állóhajók
 - 11.2.5. Az állóhajóhoz tartozó csónakban mindig el kell helyezni az előírás szerinti felszerelést.
 - 11.2.6. Könnyen elérhető helyre kell kifüggeszteni legalább 1 db 27,5 méter hosszúságú dobókötéllel ellátott mentőgyűrűt.
 - 11.2.7. Az elsősegélynyújtás hatékonyságának növelése érdekében az állóhajókon elsősegélydobozt kell elhelyezni.

FÜGGELÉK

1. számú Függelék

BIZTONSÁGI SZÍN- ÉS ALAKJELEK GYAKORLATI ALKALMAZÁSA A HAJÓZÁSBAN

Vörös szín:

- leemelhető, kinyitható védőburkolatok belső felületén;

- elektromos kapcsolódobozok nyitható részeinek belső oldalán;
- forgó-, mozgó alkatrészek kopásnak ki nem tett szembetűnő helyein;
- elektromos kikapcsolókon;
- meleg vízcsapokon, gőzelzárókon stb.

Kék szín:

- egyéni védőeszközt elrendelő táblák alapszínéként.

Sárga szín:

- közlekedési útba benyúló útszűkületet okozó elemek, alkatrészek, sarkok;
- veszélyt okozó élek;
- korlát nélküli uszályok, bárkák szélei;
- minden lépcső, beépített hágcso alsó és felső fokának éle, illetve foka;
- gépi berendezések védőburkolatainak külső éle;
- padlószint hirtelen emelkedése, vagy süllyedése.

Sárga-fekete csíkozás:

A sárga szín kiemelésére alkalmazzák, a jobb láthatóság érdekében. A fekete keresztcsíkozás dőlésszöge: 45 fok.

- Kilengő, vagy fejmagasságban lévő tárgyakon (pl. daruk, csigasorok horogszerelvényein, daru mozgó ellensúlyán);
- kötélterelő ívek, tolóbakok oldalszélein;
- védő-, kapaszkodó korlátokon;
- magas küszöbök külső, belső részén;
- horgonylánc megvezető csövének zárófedelén.

Fehér szín:

- fedélzeten lévő gépi berendezések kezelőelemein;
- kikötőbakok tetején, a bakok oldalán lévő (kötél lecsúszását megakadályozó) kötöző füleken;
- járódeszkák két szélén.

Zöld szín (biztonsági felvilágosításra):

- vészkijáratok és a vészkijáratokhoz vezető út jelölésére;
- irányjelző vészlámpák buráin (középen pont);
- villamos berendezések bekapcsoló gombjain;
- elsősegélyhelyeken.

Az itt felsoroltakon kívül a továbbiakban a vonatkozó szabvány előírásai az irányadók.

2. számú Függelék

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT SZABVÁNYOK

Elsősegélyfelszerelés	MSZ 13553
Létesítési Biztonsági Szabályzat 1000 V-nál nem nagyobb feszültségű erősáramú villamos berendezések számára	MSZ 1600-1...-16
Gumitömlő. Gumitömlő hegesztőberendezésekhez	MSZ 3048-6
Lángvágó szerszámok. Lángvágó készlet	MSZ 4319-1
Hegesztő nyomáscsökkentő. Alapfogalmak, követelmények.	MSZ 4316-1
- Csatlakozó elemek	MSZ 4316-2
Gázhegesztés és lángvágás szerelvényei. Oldható tömlőcsatlakozó	MSZ 4326-1
A belső téri mesterséges világítás. Általános követelmények	MSZ 6240-2
- A világítástechnikai jellemzők előírt értékei	MSZ 6240-1
Gázpalackok tárolása és szállítása	MSZ 6292
Technológiai, műveleti, kezelési és karbantartási utasítások munkavédelmi követelményei	MSZ 14399
Biztonsági szín- és alakjel	MSZ 17066
Előírások akkumulátorok üzemére	MSZ-05-46.2001
Lúgos, nyitott nikkel-kadmium akkumulátor. Általános követelmények és vizsgálatok	MSZ-05-46.2201
Nyomáscsökkentőkre szerelt nyomásmérők általános műszaki, biztonságtechnikai és metrológiai követelményei	MSZ-05-83.3300
Munkavédelem. Veszélyes berendezésekben beszállítással végzett munkák biztonságtechnikai követelményei	MSZ-09-57.033
Akkumulátorok töltésének irányelvei	MI-05-46.0220

3. számú Függelék

A SZÖVEGBEN HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK ÉS KIADVÁNYOK

7/1970. (VI. 7.) BkM rendelet a Kereskedelmi és Vendéglátó-ipari óvórendszabályról

2/1972. (I. 25.) KPM rendelet a Közlekedési balesetelhárító egészségvédő óvórendszabály IV. (Anyagmozgatás és -tárolás) fejezetének kiadásáról

6/1977. (XII. 9.) KPM-EüM együttes rendelet a hajózási egészségi alkalmassági orvosi vizsgálatáról.

1/1978. (I. 28.) KGM-KPM-ÉVM együttes rendelet az Emelőgépek balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabálya hatályba léptetéséről

3/1979. (V. 29.) EüM rendelet - az egyéni védőfelszerelésekről

15/1980. (XII. 29.) EüM rendelet a védőital juttatásáról.

1964. évi IV. törvény (Vízügyi Törvény)

8/1979. (V. 15.) KPM rendelet a vízi közlekedés rendjéről (Hajózási Szabályzat)

2/1982. (II. 22.) KPM rendelet áruk nemzetközi belvízi szállításának szabályairól (ADN)

Veszélyes Áruk Rajnai Szállításáról szóló szabályzat (ADNR)

Tengeri Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai Osztályozási és Építési Előírások I. 1-5. rész 13.1-14.3.3-ig.

Belvízi hajók műszaki felügyeleti előírásai. III. rész. Berendezések, felszerelések és leltár c. kötet 4.3.1-4.3.7-ig.

A horgonyberendezések kialakítására Belvízi Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai, valamint a Tengeri Hajók Műszaki Felügyeleti Előírásai Osztályozási és Építési előírások

4. számú Függelék

A TENGERHAJÓZÁSNÁL ALKALMAZOTT ELŐÍRÁSOK, EGYEZMÉNYEK

IMO A. 124. (V.) Határozat a hajószemélyzet kiképzésére

IMO A. 262. (VIII.) Gabonaszállítás szabályai

IMO A. 327. (IX.) Határozat a tengeri hajókra vonatkozó tűzvédelmi normákról

IMO A. 417. (XI.) Határozat a tengeri hajók módosított tűzvédelmi normáiról

IMO A. 434. (XI.) Az ömlesztett szilárd rakományok biztonságos szállításának kódexe (BC Code)

IMO A. 518. (XIII.) és A. (XV.) sz. határozata a tengeri tűzoltó készülékekre vonatkozó irányelvekről

ILO 7. sz. Egyezmény a tengeri munkára bocsátható fiatalok legalacsonyabb életkorára vonatkozóan

ILO 68. sz. Egyezmény a tengeri hajók személyzetének ételmezésére és ellátására

ILO 73. sz. Egyezmény a tengerészek kötelező orvosi alkalmassági vizsgálatáról

ILO 105. sz. Egyezmény a tengeri hajók gyógyszereszekrényének tartalmáról

ILO 134. és 142. Egyezmény és ajánlás a tengerészek foglalkozási baleseteinek megelőzéséről

ILO 147. sz. Egyezmény a kereskedelmi hajók minimális előírásairól (ételmezés, képzés, minimális életkor, orvosi vizsgálat, balesetmegelőzés)

ILO 164. sz. Egyezmény a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról

Életbiztonság a tengeren tárgyú nemzetközi egyezmény (SOLAS 1974.) és módosításai (1981., 1983., 1987., 1988., 1989., 1990.)